

Seksyen 3

Sorotan
KHAS

SOROTAN KHAS | Dasar Keusahawanan Nasional 2030 (DKN 2030)

Dasar Keusahawanan Nasional 2030 (DKN 2030) telah dilancarkan oleh YAB Tun Dr. Mahathir Mohamad, Perdana Menteri Malaysia pada 11 Julai 2019. DKN 2030 merupakan dokumen dasar pertama oleh kementerian yang baharu ditubuhkan iaitu Kementerian Pembangunan Usahawan (MED), seajar dengan fungsi Kementerian untuk menggubal dasar pembangunan komuniti keusahawanan yang inklusif dan kompetitif, khususnya sektor PKS, yang mampu bersaing di pasaran global, serta merangsang pembangunan kumpulan B40 dan usahawan sosial.

“DKN 2030 akan menjadi pemangkin untuk memacu budaya keusahawanan di negara ini, dengan matlamat utama mewujudkan ekosistem keusahawanan yang holistik dan kondusif bagi menyokong agenda sosioekonomi yang inklusif, seimbang dan mampan,” kata Perdana Menteri. DKN 2030 menasarkan untuk meningkatkan bilangan usahawan yang berkelayakan, berdaya maju dan berdaya tahan serta meningkatkan keupayaan usahawan tempatan, terutamanya dalam sektor PKS, seiring dengan konsep kemakmuran bersama oleh Kerajaan.

STRATEGI DAN OBJEKTIF DKN 2030

DKN 2030 direka untuk membangunkan ekosistem keusahawanan di Malaysia yang akan mempertingkat daya saing negara dalam ekonomi global di tengah-tengah kemunculan persaingan dan cabaran dari Industri 4.0 serta mewujudkan budaya keusahawanan dalam masyarakat Malaysia.

DKN 2030 menetapkan **lima objektif** iaitu:

Mewujudkan ekosistem keusahawanan yang holistik dan kondusif
bagi memastikan pembangunan sosio-ekonomi yang mampan, seimbang dan inklusif

Membentuk komuniti Malaysia yang mempunyai pemikiran dan budaya keusahawanan

Melahirkan **usahaawan yang berkualiti, berdaya maju, berdaya tahan dan kompetitif** dengan pemikiran global

Mempertingkat PKS dan koperasi

Menjadikan keusahawanan sebagai **kerjaya pilihan**

DKN 2030 menggariskan **enam teras strategik** dengan matlamat untuk mentransformasi ekonomi Malaysia kepada ekonomi yang mampan, inklusif, progresif dan didorong oleh pengetahuan dan inovasi.

TERAS STRATEGIK 1

Membudayakan Keusahawanan dalam Segenap Lapisan Masyarakat

Teras strategik ini bertujuan menjadikan kreativiti, inovasi, berani mengambil risiko serta keupayaan untuk bertindak ke atas peluang yang muncul sebagai asas untuk membangunkan budaya keusahawanan. Dua strategi yang menyokong teras strategik ini adalah:

A1: Mewujudkan bilangan komuniti usahawan yang optimum (*critical mass*)

- Memperkasa program capaian (*outreach*) dan kesedaran keusahawanan
- Meningkatkan kesedaran mengenai peluang keusahawanan
- Memanfaatkan media untuk mempamerkan impak positif keusahawanan
- Memberikan pengiktirafan kepada ikon keusahawanan
- Mempromosikan keusahawanan sebagai kerjaya pilihan

A2: Memantapkan pelaksanaan pendidikan dan kemahiran keusahawanan

- Menerapkan budaya keusahawanan dalam sistem pendidikan
- Meningkatkan kualiti latihan keusahawanan
- Memasukkan program perantisan ke dalam Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (TVET)
- Menyediakan latihan keusahawanan yang berstruktur
- Memperkuuh kerjasama di antara industri dan akademia

TERAS STRATEGIK 2

Mengoptimumkan Sistem Kawal Selia dan Capaian kepada Pembiayaan Kewangan

Enam strategi yang digunakan untuk mewujudkan persekitaran yang tangkas dengan kemudahan pengelolaan dan peraturan mesra pasaran serta pembiayaan adalah:

B1: Menggalakkan tadbir urus yang baik

- Menambahbaik prosedur berdasarkan ICT dalam proses pendaftaran, pelaporan dan pemantauan perniagaan
- Memastikan prosedur dilaksanakan secara seragam dan telus untuk mengelakkan salah laku rasuah, pilih kasih dan nepotisme
- Mengukuhkan pemahaman dan meningkatkan akses kepada maklumat prosedur perniagaan, undang-undang dan peraturan dalam meningkatkan pematuhan

B2: Merasionalisasi peranan dan fungsi Organisasi Pembangunan Keusahawanan (Entrepreneurship Development Organisations, EDO)

- Menyusun semula peranan dan fungsi pelbagai EDO untuk mengoptimumkan penggunaan sumber
- Menajar semula pelbagai program keusahawanan yang dilaksanakan oleh pelbagai EDO

B3: Memantapkan pemantauan dan penilaian keberhasilan dan impak

- Menubuhkan Majlis Keusahawanan Kebangsaan untuk menilai dan memantau keputusan, impak dan hasil serta mencadangkan pelan tindakan dan penambahbaikan dasar
- Membangunkan pusat data raya dan analitik keusahawanan yang boleh menjana maklumat mengenai hal-hal yang berkaitan dengan keusahawanan, seperti program yang dilaksanakan, kuantiti dan kualiti usahawan, jurang atau peluang, serta trend aktiviti keusahawanan di negara ini

B4: Memantap dan menambahbaik keperluan pengawalseliaan untuk perniagaan

- Mengkaji semula dan jika bersesuaian, kurangkan peraturan pengawalseliaan sedia ada yang memberi kesan negatif terhadap kecekapan dan kemudahan menjalankan perniagaan
- Merangka peraturan fasilitatif untuk merungkai nilai ekonomi bagi sektor perniagaan baharu, seperti mobiliti udara, pengangkutan dan penjagaan kesihatan
- Mengimbangi peraturan dan standard dengan objektif pembangunan mampan
- Menurunkan kos penubuhan dan pengurusan perniagaan
- Menggalakkan persaingan sihat dengan mengurangkan halangan kemasukan perniagaan baharu

B5: Mengurangkan stigma kebankrapan

- Memperkenal program intervensi untuk mengurangkan risiko kebankrapan
- Memudahkan proses memulakan semula perniagaan baharu dengan mewujudkan proses mudah untuk mengangkat status bankrap

B6: Menambah baik akses kepada pembiayaan yang inklusif bagi usahawan dan perusahaan

- Menyediakan akses mudah ke sumber pembiayaan alternatif termasuk modal teroka, dana persendirian (*angel investors*) dan pendanaan masyarakat (*crowdfunding*)
- Meningkatkan akses kepada perkhidmatan pembiayaan yang berkaitan termasuk pinjaman tanpa cagaran
- Memperkasa peranan Institusi Pembangunan Kewangan (IPK)
- Memudahkan akses kepada capaian maklumat mengenai ekosistem pembiayaan holistik untuk kumpulan sasaran yang berbeza dan kitaran hayat perniagaan

TERAS STRATEGIK 3

Merangsang Pembangunan Keusahawanan Bersepadu dan Holistik

Tiga strategi telah disediakan untuk menaikkan peluang keusahawanan kepada semua peringkat masyarakat di Malaysia bagi meningkatkan status sosioekonomi yang berkenaan, terutamanya:

C1: Menyokong usaha keusahawanan dalam kalangan Bumiputera, golongan kurang berasib baik & kumpulan tumpuan khas

- Memperkasa program capaian kepada kumpulan yang kurang berasib baik termasuk isi rumah berpendapatan rendah (B40), masyarakat pedalaman dan orang kelainan upaya
- Program bantuan dan intervensi bersasar untuk meningkatkan keupayaan dan kemahiran keusahawanan untuk Bumiputera, golongan kurang berasib baik dan kumpulan tumpuan khas termasuk kaum wanita, belia, warga emas dan komuniti orang asli / asal.
- Mewujudkan ‘ruang inkubasi’ di kawasan pedalaman yang berpotensi dan kawasan ekonomi terpinggir (*economically depressed*) untuk bakal usahawan / usahawan yang beraspirasi

C2: Koperasi sebagai pemacu kepada pembangunan sosioekonomi inklusif

- Memperkasa gerakan koperasi ke arah isi rumah berpendapatan rendah (B40) dan masyarakat pedalaman, termasuk menggalakkan penubuhan koperasi berasaskan komuniti
- Meningkatkan kapasiti dan keupayaan koperasi dalam sektor ekonomi utama melalui akses yang luas kepada program, bantuan dan peluang perniagaan setara dengan PKS
- Mentransformasi landskap ekosistem koperasi dengan melaksanakan pembaharuan terhadap struktur agensi yang berkaitan dengan koperasi serta meliberalisasikan rangka kerja pengawalseliaan untuk koperasi

C3: Menggalakkan keusahawanan sosial

- Memulakan kesedaran dan mempromosikan pemahaman yang lebih baik tentang konsep keusahawanan sosial menerusi pembinaan komuniti yang kukuh
- Menyediakan program sokongan dan pembangunan kapasiti yang berterusan kepada usahawan sosial untuk mengembangkan peluang pasaran dan perniagaan mereka serta untuk peningkatan berskala dan kemampanan perusahaan mereka
- Melaksanakan pendekatan model Perniagaan Inklusif (*Inclusive Business*) dalam rantaian nilai syarikat besar seperti syarikat liabiliti terhad (LLC) dan syarikat multinasional (MNC) untuk memberi manfaat kepada perusahaan mikro

TERAS STRATEGIK 4

Memacu Pertumbuhan Ekonomi menerusi Perusahaan Berteraskan Inovasi

Dua strategi dan inisiatif pelengkap untuk meningkatkan kerjasama diantara usahawan, inovator dan penyelidik dalam penubuhan, pembangunan dan pertumbuhan perusahaan adalah:

D1: Menyokong perusahaan berteraskan inovasi dan berpertumbuhan tinggi

- Memecut penubuhan perusahaan berteraskan inovasi dan berpertumbuhan tinggi menerusi bantuan bersasar dalam sembilan tonggak Industri 4.0 termasuk automasi, pendigitalan dan kecerdasan buatan (*Artificial Intelligence*, AI).
- Memperkuuh ekosistem inovasi kebangsaan dalam menyokong perusahaan di peringkat permulaan yang berpotensi ke arah industri masa depan dengan mewujudkan kluster keusahawanan di samping membina kapasiti sektor kewangan bagi memenuhi keperluan khusus perusahaan di peringkat permulaan yang didorong oleh inovasi dan berteknologi tinggi
- Menyediakan pinjaman berdasarkan prestasi dan insentif inovasi termasuk penggunaan Harta Intelektual (*Intellectual Property*, IP) sebagai cagaran

D2: Memudah cara proses pertukaran teknologi dan inovasi

- Membolehkan pengambilan R&D dan kerjasama penyelidikan di antara industri / PKS dan akademia / institusi penyelidikan
- Membina rangkaian dalam sektor yang berpengetahuan intensif bersama peneraju teknologi dan sains terkemuka serta ahli akademik di seluruh dunia
- Mewujudkan kerjasama mesra pasaran antara universiti-universiti untuk menyebarkan inovasi

TERAS STRATEGIK 5

Memantapkan Keupayaan dan Prestasi PKS

Teras strategik ini bertujuan melonjakkan PKS menerusi tambah nilai serta kepelbagaiannya proses, produk dan perkhidmatan. Empat strategi yang digunakan adalah:

E1: Mengukuhkan pelaksanaan program pembangunan vendor

- Meningkatkan penyertaan baharu dalam kalangan syarikat berkaitan Kerajaan (GLC), MNC, syarikat awam tersenarai (PLC), juara vendor dan syarikat swasta yang utama (*anchor*)
- Mewujudkan vendor pelbagai peringkat (*multiple tiers*) dalam kalangan Bumiputera
- Memperluas sektor berpotensi utama dari industri pertumbuhan tinggi seperti aeroangkasa, automotif, rel, tenaga boleh diperbaharui, peranti perubatan, bioteknologi dan industri halal

E2: Meningkatkan kemahiran keusahawanan dan keupayaan PKS

- Memperuntuk program latihan dan pembangunan yang berkaitan dengan Industri 4.0, pengurusan strategik, pensijilan, pemasaran dan penjenamaan, pembungkusan, pembangunan produk dan e-dagang
- Menyasarkan sokongan dan kemudahan kepada PKS untuk menceburi sektor baharu dan berpotensi tinggi
- Meningkatkan program pembinaan kapasiti yang menekankan pemikiran berdaya saing dan pengantarabangsaan strategik
- Menyediakan program literasi pengurusan kewangan khusus untuk perusahaan mikro dan kecil

E3: Memperuntuk sokongan bersasar bagi akses pasaran terutamanya bagi PKS Bumiputera

- Menyediakan akses kepada pelbagai platform e-dagang untuk PKS mempromosikan dan memasarkan produk mereka
- Mempergiat akses produk bagi PKS ke pasaran borong dan runcit
- Memanfaatkan perolehan Kerajaan untuk mengutamakan produk dan perkhidmatan tempatan
- Memudahkan pematuhan kawal selia, pensijilan dan akreditasi bagi PKS
- Memperhebat promosi produk dan perkhidmatan tempatan di lokasi strategik dan pintu masuk negara

E4: Mengukuhkan pengurusan rantai bekalan

- Memecah monopolii dalam industri tertentu melalui program intervensi
- Menambah baik infrastruktur logistik, fizikal dan digital perniagaan menerusi perkongsian awam-swasta

TERAS STRATEGIK 6

Pengantarabangsaan Perusahaan Berpertumbuhan Tinggi

Teras strategik ini bertujuan untuk mewujudkan jalinan kerjasama strategik di antara syarikat tempatan dan antarabangsa serta pematuhan standard dan kualiti antarabangsa. Bagi tujuan ini, dua strategi telah dirangka, iaitu:

F1: Memudahkan akses kepada perusahaan tempatan khususnya Bumiputera untuk menembusi pasaran antarabangsa

- Menyediakan perisikan pasaran (*market intelligence*) dan khidmat nasihat tentang pasaran antarabangsa
- Mewujudkan rangkaian pembiayaan alternatif untuk menyokong usahawan tempatan yang ingin meneroka pasaran antarabangsa
- Memudahkan pematuhan kepada standard antarabangsa

F2: Menggalakkan rangkaian dan jalinan kerjasama perniagaan

- Mempertingkat perkongsian Kerajaan-ke-Kerajaan (*Government-to-Government, G2G*) serta kerjasama pelbagai hala dan dua hala di antara PKS tempatan dengan APEC dan negara anggota ASEAN untuk menangani halangan perdagangan dan mewujudkan sinergi
- Merangsang inisiatif yang diterajui oleh sektor swasta menerusi dewan industri dan organisasi

SASARAN

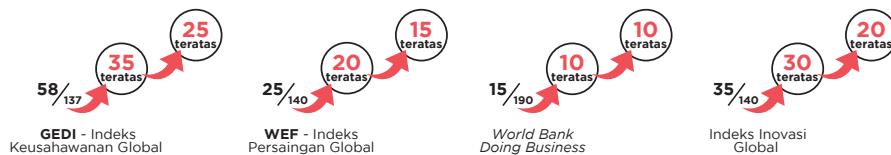
Kedudukan Malaysia dalam Indeks Global

DKN 2030 menyasarkan untuk meningkatkan kedudukan Malaysia di peringkat keusahawanan global, berdaya saing, memudahkan pelaksanaan indeks perniagaan dan inovasi.

Sasarannya ialah untuk berada di kedudukan 25 teratas Indeks Keusahawanan Global (kini 58 daripada 137 negara), 15 teratas Indeks Global Kompetitif (kini 25 daripada 140 negara), 10 teratas dalam laporan *World Bank Doing Business* (kini 15 daripada 190 negara) dan 20 teratas Indeks Inovasi Global (kini 35 daripada 140 negara).

Matlamat Makro Kebangsaan

Sasaran makro kebangsaan di bawah DKN 2030 adalah untuk meningkatkan sumbangan PKS kepada KDNK kepada 50.0% (kini 38.3%), penjanaan tenaga kerja kepada 80.0% (kini 66.2%), sumbangan kepada jumlah nilai eksport kepada 30.0% (kini 17.3%) dan perolehan koperasi meningkat kepada RM60.0 bilion (kini RM40.3 bilion).

Carta 1: Sasaran Dasar**1. Kedudukan Malaysia dalam Indeks Global****2. Sumbangan PKS kepada KDNK**

38.3% ➤➤➤➤➤➤➤➤ **45%** ➤➤➤➤➤➤➤➤ **50%**

3. Penjanaan Pekerjaan oleh PKS

66.2% ➤➤➤➤➤➤➤➤ **72%** ➤➤➤➤➤➤➤➤ **80%**

4. Sumbangan PKS kepada Jumlah Nilai Eksport

17.3% ➤➤➤➤➤➤➤➤ **25%** ➤➤➤➤➤➤➤➤ **30%**

5. Perolehan Koperasi

RM40.3 ➤➤➤➤➤➤➤➤ **RM50** ➤➤➤➤➤➤➤➤ **RM60**
bilion bilion bilion

Sumber: Dasar Keusahawanan Nasional 2030 (DKN 2030)

SOROTAN
KHASMemupuk
**Perniagaan
Inklusif**
di Malaysia

Pada tahun 2017, negara anggota ASEAN mengesahkan Rangka Kerja Perniagaan Inklusif ASEAN (ASEAN *Inclusive Business Framework*, AIBF) yang menggesa ekonomi serantau untuk memupuk ekosistem perniagaan inklusif. Perniagaan inklusif turut menjadi keutamaan strategik di bawah Jawatankuasa Penyelaras Perusahaan Mikro, Kecil dan Sederhana (ASEAN Coordinating Committee on Micro, Small and Medium Enterprises, ACCMSME). Lanjutan daripada itu, Kerajaan dari negara anggota ASEAN telah mula meningkatkan kesedaran dan mewujudkan dasar untuk mempromosikan perniagaan inklusif.

Kerajaan Malaysia telah meluluskan pelaksanaan Kajian Landskap mengenai Perniagaan Inklusif di Malaysia pada Jun 2019. Kajian ini menilai persekitaran bagi membolehkan perniagaan inklusif beroperasi, dan seterusnya merangka dasar dan program yang berkaitan bagi perniagaan inklusif. Kajian yang diterajui oleh Kementerian Pembangunan Usahawan menerusi SME Corp. Malaysia ini dijalankan secara bersama dengan United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP) dan Inclusive Business Action Network (iBAN). Kajian landskap ini telah melibatkan pelbagai pihak daripada kementerian dan agensi Kerajaan, seperti Kementerian Hal Ehwal Ekonomi, Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani, Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Pusat Inovasi & Kreativiti Global Malaysia (MaGIC) dan Agensi Inovasi Malaysia (AIM). Persatuan perdagangan, seperti Persatuan PKS Malaysia, Dewan Perniagaan dan Industri Kebangsaan, Persatuan Usahawan Wanita dan Persatuan Usahawan Muda ASEAN juga turut terlibat sepanjang tempoh Kajian. Hasilnya, Kajian ini akan dimuktamadkan menjelang awal tahun 2020.

DEFINISI PERNIAGAAN INKLUSIF

Perniagaan inklusif didefinisikan sebagai perniagaan mampan, yang sambil mengekalkan objektif keuntungannya, menyumbang kepada pengurangan kemiskinan dengan mengintegrasikan komuniti berpendapatan rendah ke dalam rantaian nilai. Perniagaan inklusif menyediakan barang, perkhidmatan dan pendapatan tambahan secara komersial kepada komuniti yang berada di dasar piramid ekonomi, menjadikannya sebagai sebahagian daripada rantaian nilai perniagaan teras syarikat sebagai pembekal, pengedar, peruncit atau pelanggan.

Di bawah model penerima pendapatan, perniagaan inklusif melibatkan golongan berpendapatan rendah sebagai pembekal, pengedar, pekerja atau pemegang saham. Di bawah model pelanggan pula, perniagaan inklusif menyediakan barang atau perkhidmatan yang bersesuaian untuk mengatasi kemiskinan dan pengecualian, seperti pendidikan, perumahan, kesihatan, pada harga yang berpatutan dan menerusi mekanisme pasaran yang bersesuaian untuk memenuhi keperluan kumpulan sasaran.

Perniagaan inklusif bukan merujuk kepada sebuah syarikat tetapi kepada perniagaan spesifik syarikat yang berkemungkinan memiliki beberapa jenis perniagaan, dengan sebahagian daripadanya berpotensi sebagai perniagaan inklusif. Kebanyakkan model perniagaan inklusif tulen dikendalikan oleh PKS dan direka khusus untuk merealisasikan kedua-dua pulangan pasaran dan impak sosial. Perniagaan inklusif boleh ditemui dalam semua sektor, terutamanya kewangan, perniagaan tani, kesihatan, pendidikan, utiliti bandar dan tenaga boleh diperbaharui.

“

Model perniagaan inklusif berskala penuh menawarkan gabungan pertumbuhan ekonomi dan pemerkasaan dengan impak sosial yang positif dengan menyediakan peluang pendapatan serta produk dan perkhidmatan yang berpatutan kepada komuniti yang berpendapatan rendah dan yang dikecualikan secara sosial (kumpulan B40).

”

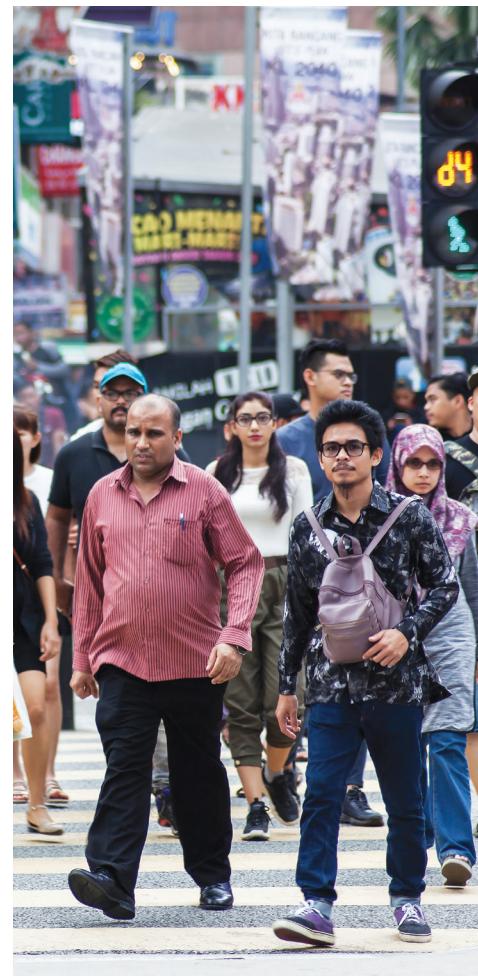
Model perniagaan inklusif berskala penuh menawarkan gabungan pertumbuhan ekonomi dan pemerkasaan dengan impak sosial yang positif dengan menyediakan peluang pendapatan serta produk dan perkhidmatan yang berpatutan kepada komuniti yang berpendapatan rendah dan yang dikecualikan secara sosial (kumpulan B40). Walaupun terdapat banyak syarikat menjual atau bekerja dengan kumpulan B40, hanya segelintir syarikat menyediakan penyelesaian sistematik yang membolehkan komuniti ini memperolehi pendapatan tambahan yang mampan bagi menambah baik mata pencarian mereka atau akses kepada barang atau perkhidmatan pada harga yang berpatutan. Hanya syarikat yang dapat menyediakan penyelesaian sistematik dan inovatif yang bersesuaian dengan keperluan komuniti ini sahaja yang dianggap sebagai perniagaan inklusif.

Perniagaan inklusif berbeza daripada perusahaan sosial, dengan perusahaan sosial boleh menjadi entiti yang menguntungkan atau tidak menguntungkan yang digabungkan dengan misi impak sosial. Perniagaan inklusif juga turut berbeza daripada tanggungjawab sosial korporat kerana aktiviti ini adalah aktiviti tambahan untuk membantu syarikat menjadi bertanggungjawab secara sosial.

MENGAPA PERNIAGAAN INKLUSIF PENTING BAGI MALAYSIA?

Terdapat pencapaian yang memberangsangkan dalam mengurangkan kemiskinan dan standard hidup kumpulan B40. Walau bagaimanapun, masih terdapat keperluan yang tidak terpenuhi disebabkan oleh ketidakseimbangan geografi (seperti di Sabah dan Sarawak), masalah golongan miskin bandar, kekurangan pekerjaan yang bersesuaian dan peluang pendapatan di kawasan luar bandar, kualiti pendidikan dan perumahan. Perniagaan inklusif adalah selari dengan keutamaan pembangunan Kerajaan, dengan salah satu daripadanya adalah meningkatkan sosioekonomi kumpulan B40. Selaras dengan ini, perniagaan inklusif telah termasuk dalam Dasar Keusahawanan Nasional 2030 (DKN 2030) serta dijangka menjadi cadangan strategik bagi Rancangan Malaysia Kedua Belas 2021-2025.

Ciri inovatif yang ditonjolkan oleh sektor swasta boleh membantu Kerajaan dalam mewujudkan penyelesaian untuk kumpulan B40. Perniagaan inklusif meningkatkan sumbangan sektor swasta kepada pembangunan masyarakat yang saksama. Konsep perniagaan ini memaksimumkan nilai sosial dan ekonomi menerusi penciptaan nilai bersama dan menambah baik hubungan di antara syarikat dan komuniti melalui penciptaan bersama inisiatif perniagaan. Impak yang

mendalam terhadap pembangunan sosial dan ekonomi telah menyebabkan perniagaan inklusif menjadi alternatif yang cekap kepada program intervensi Kerajaan demi pertumbuhan inklusif dan pembangunan mampan.

Pada masa ini, penglibatan sektor swasta dalam menyediakan penyelesaian bagi memenuhi keperluan kumpulan B40 secara komersial adalah sangat minimum. Menerusi keperluan bagi Kerajaan untuk merasionalisasikan perbelanjaan dan program kumpulan B40, penglibatan sektor swasta dilihat mampu untuk menerajui pembangunan perniagaan inklusif di Malaysia. Syarikat-syarikat persendirian akan lebih inovatif dan berupaya dalam melaksanakan inisiatif ini dengan kos yang lebih rendah.

CADANGAN

Penemuan awal Kajian Landskap Perniagaan Inklusif telah mengenal pasti enam bidang yang akan meningkatkan pembangunan perniagaan inklusif di Malaysia:

01

Menjadikan perniagaan inklusif sebagai objektif strategik dalam strategi pembangunan PKS

02

Menginstitusikan jaguh perniagaan inklusif

03

Meningkatkan kesedaran mengenai peluang perniagaan inklusif dengan kerjasama persatuan perniagaan

04

Akreditasi untuk perniagaan inklusif

05

Latihan perniagaan untuk perniagaan yang berpotensi dan perniagaan inklusif sedia ada

Selari dengan Kajian ini, SME Corp. Malaysia telah memulakan perbincangan mengenai bidang-bidang ini bersama dengan pelbagai pihak berkepentingan serta meneroka peluang pembiayaan daripada belanjawan awam untuk latihan perniagaan, mewujudkan kemudahan pengurangan risiko, dan lain-lain aspek teknikal Kajian, seperti akreditasi perniagaan inklusif.